

OPEL VOSTOCK: VIATGE A UNS ORIGENS

PRELIMINARS D'UN VIATGE

La dèria de voler-nos moure neix amb la vida i a molts ens dura fins quan aquesta vida ja se'n acaba.

Al poc temps de prescindir dels caminadors i dels braços dels més grans ja marxàvem amb patinets de dues rodes i després amb el que en diem "la meca", un senzill artilugi de fabricació casolana consistent en una caixa de fusta fixada sobre dos eixos de ferro, amb un coixinet a cada extrem. Ja teníem el nostre primer aparell, que només era "auto-mòbil" a les baixades, i que a Banyoles, en el tram de la carretera del cementiri agafava velocitats vertiginoses.

De la bicicleta als primers motocicles ja va ser un pas revolucionari per arribar a l'autèntic automòbil a finals del segle XIX.

En parlar del famós Opel Vostock ens situem a la dècada de 1930. Si Vostock encara és viu ho hem d'agrair en primer lloc al senyor Estany de Sant Miquel de Campmajor, que reconeixent la seva categoria com a peça de museu, va regalar-lo al que aviat fou el seu enamorat, i que va ser per poc temps el seu amo, preferint d'aquesta manera salvar-lo abans de vendre'l com a una vulgar ferralla.

Època en què tenir un cotxe era privilegi de gent econòmicament ben situa-

da i d'alguns professionals a qui era indispensable per la seva feina, cas dels metges i veterinaris i d'alguns que altre negociant de bestiar. El que Vostock encara estigui viu ho hem d'agrair una mica a aquesta gent, que va contribuir a salvar vides humanes i d'animals, i això li dona un gran mèrit, del qual pot estar-ne orgullós.

També hem de reconèixer l'interès posat per "salvar-lo" per part del mecànic de Banyoles que va dedicar la nit abans de l'aventura a reparar una biela, operació que va servir-me a mi per aprendre el poc que sé de mecànica d'autos i que tant de favor va fer-me durant el transcurs d'aquest interessant viatge.

Cal recordar d'una manera afectuosa les famílies Julbè i Masgrau-Redresa, que varen recollir el menyspreat Vostock en el seu llarg hivernatge, i d'una manera especialíssima al fill d'aquest matrimoni, Salvador.

És de justícia recordar l'amic Bonet, que va pagar-me una quantitat important per ell, import que compensa de sobres les despeses del viatge, i agrair-li la delicadesa amb què va restaurar-lo, així com les atencions vers la meua persona, que em va dir amb gran satisfacció: "Vostock és viu i brillant tal i com sorti de l'ou".

DATA I PROPÒSIT DEL VIATGE

A principis del mes d'agost de l'any 1968, amb tots els permisos i papers reglamentaris a nom meu i després d'haver fet algunes sortides fins a la costa per comprovar la mecànica de Vostock, ingenuament pensant se'm va ocórrer la idea que si la casa Opel era a Alemanya, allà en Vostock seria ben rebut i atès de les seves nafres, que com és de suposar, encara que dissimulades, en tenia i de grosses. Animat per les opinions dels experts, que em deien que amb un vehicle com aquell, a poc a poc podia arribar molt lluny, vaig decidir posar fil a aquesta aventura. De tot això, el que sí que va ser veritat, és el fet d'anar a poc a poc. Vaig arribar a Friburg el dia 29 d'agost, després de tres setmanes de viatge. De la reparació de Vostock en va tenir cura un mecànic i un fuster, ja que la part interna de la carrosseria era de fusta, i va durar uns quants dies. I justament la vigília que tenia destinat marxar, el mecànic, després de fer-li els últims retocs, va anar a provar-lo a la carretera de Sant Miquel de Campmajor i va tornar amb una biela fosa. El mecànic, sabent el meu propòsit de sortir l'endemà cap a Alemanya es va oferir a fer-se càrrec de la reparació. Ens vàrem passar la nit al seu taller de la carretera de

La Puda, ell treballant i donant-me explicacions, i jo amb tota l'atenció posada en aprendre, el que tanta falta em faria en els llargs dies del viatge. Va ser tanta l'estona que vaig estar al costat del mecànic -quasi bé tota la nit-, que vaig tenir una bona oportunitat de veure les tripes de Vostock, i vaig entendre tan bé les explicacions del mecànic que en moments de bon comportament del cotxe, em semblava sentir el soroll de l'explosió de la barreja de gasolina i d'aire comprimit al cap de dalt del cilindre, i veure el baix i pujar de la biela, per donar el moviment circular del cigonyal i per transmetre la força finalment a les rodes del darrere.

A través de fragments del diari que vaig tenir l'humor d'escriure, els entesos en mecànica podran apreciar el que va ser per mi tirar el carro endavant, que ens certs moments semblava un vaixell encallat, i a la majoria de lectors d'ANCORA els prego una mica de paciència si m'allargo en la lectura d'aquestes vivències, que potser només tenen el mèrit de ser veritat.

I a l'hora prevista del dia indicat, el Vostock estava llest i sortíem de bon matí de Banyoles cap a Alemanya, sense comiats oficials ni pancartes.

En algun tram, en travessar Suïssa, vaig passar un autèntic perill, perquè el fre era de cable, i alguna roda frenava més que les altres i provocava la desviació del cotxe.

En un establiment de France Auto, concessionari d'Opel, vaig ser molt ben atès.

A més de la simpatia del personal varen fer una revisió general del Vostock gratuïtament.

Va ser una primera injecció d'ànim per seguir endavant, que malauradament va durar poc. Abans de Béziers, en una pendent poc pronunciada un soroll alarmant sortia de dins el motor. El diagnòstic va ser fàcil: una biela fosa.

Prop d'una casa al costat de la carretera, una família va ajudar-me a entrar-lo al seu pati. Aquest va ésser el principi d'una aventura que durà uns quants dies. Sortosament, a Béziers hi havia un taller capaç d'arreglar el problema.

Béziers, 12/08/68.

Mentre agraïa la gentilesa del mecànic de no voler cobrar per la informació sobre l'estat de Vostock, vaig veure un senyor que s'entretenia a revisar el cotxe, que sens dubte, no perquè fos el meu, feia de bon veure. Em vaig acostar a ell i li vaig oferir d'obrir el capó per poder-lo observar millor, i va resultar

ser el gerent de la casa Opel a Russelheim, la qual cosa va omplir el meu cor d'esperança, amb el pensament que si arribava a Alemanya seria ben atès. De sobte, van apareixer tot de senyals que m'empenyen a proseguir l'aventura, de la qual a pocs quilòmetres de casa ja dubtava de si seguir endavant...

Però va durar poc el meu estat d'ànim; en pujar un petit pendent un soroll exagerat que recordava el d'una esquetlla de bou em va fer recordar el que vaig escoltar un dia a Banyoles la vigília del viatge.

Mentre Vostock descansa a casa el senyor Gil, a prop de la carretera de Narbonne-Béziers, faig temps en aquesta bonica capital de la Gran Rambla, tot esperant que un taller arregli la biela, que ha estat el que ha fallat al meu pobre cotxe.

17/08/68

El problema d'avui és que els senyors representants d'Opel a Orange es volen quedar amb ell. M'ofereixen 50.000 francs o bé canviar-lo per un SIMCA, i perquè hi accedeixi em posen traves a l'hora de reparar-lo.

19/08/68

Avui he arribat a Chabeuil. Vaig sortir d'Orange amb el disgust de la reparació i amb llàgrimes als ulls... A Chabeuil vaig ser molt ben rebut pels pares parquials seguidors del pare Vallet, tant conegut a Catalunya per la seva obra. Un germà d'aquells que saben una mica de tot i que fan la feina ben feta, va atendre el pobre Vostock, reparant una porta que tancava malament.

Tinc previst de reprendre la marxa demà a les vuit del matí camí de l'aventura, tot i que no ho tinc massa clar degut a l'estat de Vostock, que és de fatiga general. Tot i això, el fet que ahir encara marxés bé m'anima a seguir endavant.

Fins ara hem recorregut Chabeuil-Romans, 20 quilòmetres, Saint Marcelin, 25 quilòmetres.

A començament de fosc ens hem separat de la carretera. He deixat en Vostock aparcat al costat d'una església i del seu cementiri, a sota d'un arbre. Uns nens m'han ajudat a empenyer-lo, el motor d'arrencada comença a fallar, l'interior del cotxe està molt ben condicionat, gràcies al fogonet d'alcohol i a una mica de palla que supeix els coixins, i tot plegat ofereix un ambient prou acollidor. Puc escriure gràcies a la llum que entra per la finestra del darrere. Estem a pocs quilòmetres de Chambray i demà arribarem a Suïssa (...).

Aquesta nit he dormit malament, i la meua distracció ha estat el fogonet d'alcohol, que a manera de làmpada per al soldat desconegut semblava que il·luminés les restes de la gent que descansa en el cementiri (...).

Suïssa: són les sis o les set de la tarda. L'arribada a la ciutat ha estat triomfal, després de tants problemes i de tant soroll de motor, de tant de fum i despesa d'oli.

25/08/68

Genève és una ciutat amb encant, però com qualsevol altra ciutat, és gran i freda. Aquest matí, només de tocar en Vostock ha arrencat. A veure demà què farà. És natural que no vulgui empen-

dre la marxa un dissabte, ja que aquí, a Suïssa, quasi bé tothom fa festa completa tot dissabte i diumenge.

Ja hem estat a l'Opel, mala impressió, la junta de culata està força trencada i també hi ha un cilindre que no funciona bé, com si hagués saltat un tall de segment. Això, diuen, és el més greu...

27/08/68

Em torno a trobar en el meu ambient, enmig de vinyes, ja que és una de les poques regions de Suïssa on es produeix vi. En una nit de trons i llamps com aquesta, sembla que a dins el cotxe s'hi està millor que mai. En fi, Vostock segueix tirant, sobretot quan el camí fa baixada. Llavors sembla que planeja, no se sent ni un sol soroll de motor i arriba a agafar velocitats vertiginoses. Gasta molt d'oli i n'hi poso del millor, però el pobre s'ho mereix.

Friburg, 29/08/68

Males notícies de la meua arribada a Alemanya. Nosaltres esperàvem que ens rebessin amb els braços oberts i amb pancartes de benvinguda, però només hem rebut un somriure de la noia de Mulheim i una veu agradable de la senyora Roos Zahring. Aquí el cotxe s'ha vist de seguida envoltat de tot el personal d'aquest important establiment, però a banda de les admiracions i d'alguna que altra riallada, solucions poques. M'escama que no hagin parlat d'arreglar el cotxe, ja que aquest era el motiu principal de la nostra visita. Tot i que aquesta reacció tampoc és de sorprendre massa: poden suposar que, un cop arreglat el cotxe, la meua idea seria vendre. Jo, per la meua banda, tinc interès en tenir arreglat el cotxe per a mi. O sigui que, com un castell de cartes, totes les il·lusions han fallat fins a aquest moment.

En fi, tot plegat m'ha estat força molest, i he arribat a dir a la senyora Roos que si no volien reparar el cotxe, abans d'entregar-lo o de vendre'l a la casa Opel, el llençaré al Rhin (...).

El truc era clar: després de desmuntar-li unes certes peces, me'l deixen perquè no pugui posar-lo en marxa.

L'últim disgust d'aquesta gent d'Opel ha estat que, quan he demanat la factura, que segons van dir havia de ser d'uns 150 a 200 marcs, pujava a 290, i en veure-ho m'adono de l'estafa que m'han fet. (...).

En fi, la posada en marxa de Vostock ha estat extraordinària, tant que semblava que ens estiguéssim elevant en un dirigible. Quasi tot el personal del taller esperaven a fora per veure'l arrencar de nou. Al final, després d'haver connectat un fil de la bobina que no sé qui havia desconnectat, es va sentir l'agradable soroll del meu vell cotxe. Vaig donar-hi una volta abans d'haver adaptat el seient i vaig comprovar que tirava força, almenys m'ho va semblar (...).

Belfort, ciutat d'interès històric amb la seva fortalesa, els seus parcs i els seus carrers alegrats pel murmurar de les aigües del riu que travessa la ciutat i la fa del tot acollidora i assequible, l'estació de ferrocarril amb la seva torre que recorda el Big Ben, i la seva església dedicada a Sant Cristòfor, patró de la ciutat.